

Regionale Agenda Kaag en Braassem 2023 - 2026
Oktober 2023

Aanleiding

De aanleiding voor deze actualisatie is het Raadsakkoord 2022 – 2026 'Samen bouwen aan de toekomst van onze dorpen' waarin de gemeenteraad in het hoofdstuk Regionale Samenwerking de doelstellingen voor de regio heeft bepaald. Kaag en Braassem zoekt regionale samenwerking als dit voordeel oplevert bij vraagstukken die complex of kostbaar zijn. Het organiseren van regionale lobbykracht vraagt om het inhoudelijk focus aanbrengen in wat we regionaal willen bereiken. In Kaag en Braassem stellen we hiervoor de Regionale Agenda Kaag en Braassem vast. Deze wordt sinds 2017 in Kaag en Braassem opgesteld en in het College uitvoeringsprogramma (CUP) van Kaag en Braassem is door het college bekrachtigd dat we de Regionale Agenda actualiseren.

Werkwijze

Op de Context en kaders-avond van 20 maart 2023 zijn met de gemeenteraad van Kaag en Braassem de diverse acties doorgenomen om regionale samenwerking te bevorderen. Zo actualiseren we de Regionale Agenda van Kaag en Braassem langs de inhoudelijke hoofdstukken van onze Omgevingsvisie. Daarnaast bekijken we in de herziening van onze P&C cyclus wanneer we rapporteren over de voortgang van de in deze agenda belegde speerpunten. Onze verbonden partijen en regionale netwerken zijn pluriform en daarom kunnen we niet voldoen aan het leveren van uniforme verslaglegging over al onze verbonden partijen. Ten slotte blijven we de agenda elke bestuursperiode herijken.

Leeswijzer

Kaag en Braassem heeft de ambitie om het sociale en fysieke domein te verbinden in de Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie is het richtinggevende beleidsdocument voor de gemeente. De inleidende alinea's onder de doelstellingen zijn dan ook overgenomen van onze Omgevingsvisie 2024. Onder de teksten staan per doelstelling in *bullet points* speerpunten geformuleerd. Dit stuk is niet bedoeld als compleet overzicht van opgaven die in de regio plaatsvinden, maar een aanzet tot een inhoudelijke prioritering. Zo zijn sommige doelen die wel in de Omgevingsvisie staan opgenomen niet in dit document opgenomen wanneer er geen concrete regionale actie voor het komende jaar geformuleerd kon worden. Deze agenda is dus bedoeld om inhoudelijke focus en prioritering aan te brengen in wat we regionaal willen bereiken.

Doel

Het doel van de Regionale Agenda is om op basis van de thema's die voor Kaag en Braassem belangrijk zijn aandacht te vragen in de regio. Dit doen we niet alleen in gremia zoals gemeenschappelijke regelingen, maar ook in contact met andere overheden. We willen een agenda opstellen voor de organisatie, college en de raad waarin de prioriteiten van Kaag en Braassem in bovenlokale vraagstukken liggen besloten.

Regionale samenwerking kun je bekijken vanuit de driehoek "inhoud – relatie – proces." Deze agenda gaat voornamelijk over inhoud. Want met een goede inhoudelijke prioritering, kunnen we ons beter richten op processen en relaties in regionaal verband.

2. Inhoudsopgave

De grootste regionale opgaven van Kaag en Braassem concentreren zich rond:

1. Wonen in Kaag en Braassem
2. Mobiliteit in Kaag en Braassem
3. Natuur, water en lucht in Kaag en Braassem
4. Gezonde economische ontwikkeling in Kaag en Braassem
5. Energie & Grondstoffen in Kaag en Braassem
6. Sociaal Kaag en Braassem
7. Veilig Kaag en Braassem
8. Bijlage: Analyse Verbonden partijen Kaag en Braassem

1. Wonen in Kaag en Braassem

Een dak boven je hoofd hebben is één van de basisbehoeften van de mens. Kaag en Braassem is een mooie woongemeente en dat willen we ook blijven. Een gemeente met aantrekkelijke kernen in het Groene Hart, die zich onderscheidt van andere gemeenten door haar unieke ligging en woonmilieus. Maar de druk op de woningmarkt is groot. Er is een grote wachtlijst voor de sociale huursector, er is behoefte aan meer huur- en koopwoningen in het (betaalbare) middensegment en we hebben te maken met specifieke huisvestingsvraagstukken voor doelgroepen. We zetten daarom in op het sneller realiseren van woningen, met de focus op het sociale en betaalbare segment. We vinden dat alle doelgroepen evenredig aan de behoefte aan bod moeten komen op de woningmarkt. Er is dan ook aandacht voor (het realiseren van) een grote mate aan diversiteit in woningtypes om betaalbaar en geschikt wonen mogelijk te kunnen maken voor iedereen. Daarbij is de leefbaarheid van de kernen is van groot belang. Een voldoende aanbod van woningen die zoveel als mogelijk aansluit bij de specifieke behoefte van die kern draagt bij aan het behoud van de voorzieningen en de vitaliteit van het verengingsleven. Daarom zetten we in op woningbouwontwikkelingen in elke kern van de gemeente. Bij elke ontwikkeling wel rekening houdend met de ruimtelijke kwaliteit, met de focus op 'passend in de omgeving'. Plannen die aan deze criteria voldoen kunnen dan ook op de volle steun rekenen van de gemeente, ook als deze op gespannen voet staan met het contourenbeleid van de provincie Zuid-Holland.

Woningbouwplannen richten op de behoefte

De laatste provinciale prognose laat een woningbehoefte zien van 30.500 (9.500-11.000 woningen subregionaal) extra huishoudens te huisvesten in de regio Holland Rijnland tot 2030. Door het groeiend aantal huishoudens en de gestegen huizenprijzen versterkt door de inflatie en stijgende rentestanden zal de druk op de woningmarkt alleen maar verder toenemen. Zeker in het betaalbare segment. Daarom moeten we nu stevig inzetten op het realiseren van betaalbare woningen. Vooral het aandeel kleine huishoudens (1 of 2 personen) en specifiek het aandeel alleenstaanden groeit de komende jaren snel. Er is een mismatch tussen de vraag naar kleine sociale huurwoningen en de bestaande voorraad van de corporaties. Deze bestaat grotendeels uit ééngezinswoningen. Dit vraagt om doorpakken op de volgende thema's:

- Versnellen woningbouw
- Betaalbaar wonen
- Mensen tussen wal en schip
- Langer en (weer) zelfstandig wonen

Speerpunten:

- Zoals gesteld in het raadsakkoord bestaat onze hoofdambitie op dit thema uit het meer en sneller realiseren van woningen ten opzichte van de huidige planning. We sturen op zoveel mogelijk harde plannen, maar we pleiten als regio Holland Rijnland bij de provincie voor een ruimer percentage programmeerruimte dan 130%. Uitgaande van een hogere planuitval vanwege hoge bouwkosten en stikstof.
- Van onze nieuwbouw is minimaal 30% sociale huur.
- Van het aandeel sociale huur is minimaal 20% geschikt voor uitstromers uit intramurale voorzieningen en spoedzoekers.
- Van het aandeel sociale huur is minimaal 20% goedkoop (tot de eerste aftoppingsgrens). Van deze woningen realiseren we minimaal 45% tot de kwaliteitskortingsgrens.
- Van de nieuwbouw is minimaal 35% bereikbaar voor middeninkomens. Kaag en Braassem kiest voor minimaal 40% in deze categorie.
- Er dient ook aandacht te zijn voor jongerenhuisvesting. Jongeren willen graag in de gemeente blijven, maar er zijn weinig kansen voor starters. Daarom is het van belang dat de Huisvestingsverordening ruimte blijft bieden voor het toewijzen van woningen aan lokale jongeren en dergelijke initiatieven mogelijk blijven.

- Om de betaalbare woningvoorraad zo lang mogelijk voor de doelgroep te behouden hanteren we de volgende instandhoudingstermijnen:
 - Sociale huurwoningen: minimaal 30 jaar
 - Middenhuurwoningen: minimaal 20 jaar
- Goedkope en betaalbare koop: maximaal 10 jaar en maatregelen die speculatie voorkomen. In Kaag en Braassem hebben we de beleidsregel zelfbewoningsplicht en anti-speculatiebeding vastgesteld.
- Gemeenten lobbyen in Holland Rijnland verband gezamenlijk bij het Rijk om de kritische succesfactoren onder de aandacht te brengen bij het Rijk.

Voor de 10 jaar na 2030 is er ook een behoefte aan extra woningen (ca. 20.000 extra woningen tot 2040). Er zijn voor deze periode weinig plannen (ca. 2.700). Willen we op die termijn voldoende perspectief op bouw mogelijkheden hebben, dan moet dat in de komende jaren al op de agenda geplaatst worden.

Doorstroming bevorderen

Per 1 januari treedt de nieuwe huisvestingsverordening in werking. Om de doorstroming te bevorderen is de opbouw van inschrijftijd gewijzigd. Een doorstromer bouwt inschrijftijd op vanaf de datum van diens inschrijving. Zijn inschrijftijd wordt vermeerderd, tot een maximum van 5 jaar, met de woonduur in de achter te laten woning bij verhuizing naar een andere woonruimte. Een doorstromer behoudt zoveel inschrijftijd als overeenkomt met 75% van zijn woonduur in de sociale huurwoning die hij achterlaat in de regio bij verhuizing naar een andere woonruimte met een maximum van 5 jaar. Een woningzoeker die zich binnen 12 maanden opnieuw laat inschrijven krijgt 75% van de inschrijftijd die hij had opgebouwd voor de verhuizing, met een maximum van 5 jaar. Een starter behoudt bij zijn eerste verhuizing 75% van de opgebouwde inschrijftijd met een maximum van 5 jaar.

- We bevorderen de doorstroom met de nieuwe huisvestingsverordening Holland Rijnland

Huisvesting voor specifieke/bijzondere doelgroepen realiseren

Er ligt een opgave om meer ruimte te creëren op de woningmarkt voor bepaalde aandachtsgroepen zoals spoedzoekers, arbeidsmigranten en woonwagenbewoners. Hiervoor dienen we:

- Meer kleine woningen realiseren
- Het sneller realiseren van (tijdelijke) woningen.
- Ruimte zoeken in de interpretatie van de regels rondom urgentie.

Er ligt een opgave om arbeidsmigranten beter te huisvesten en te registreren. De taak voor goede huisvesting voor arbeidsmigranten ligt primair bij werkgevers, met name in de *short- en midstay*. Gemeenten maken hier passende afspraken over met bedrijven en uitzendorganisaties. Gemeenten kunnen overwegen nieuwe bedrijven in sectoren die sterk afhankelijk zijn van arbeidsmigranten waarbij dit aantoonbaar zal leiden tot ongewenste huisvestingssituaties en/of verkamering te verplichten een huisvestingsplan op te stellen in lijn met de bevindingen van de commissie Roemer als voorwaarde voor vestiging van dit bedrijf.

De uitstroom uit asielzoekerscentra komt niet goed op gang. Daarom is de taakstelling voor huisvesting van statushouders verdubbeld.

Mensen met een zorg-of ondersteuningsbehoefte blijven steeds langer of gaan weer zelfstandig thuis wonen. Dit zorgt voor een stijgende behoefte aan zorg en ondersteuning in de thuissituatie.

De huidige contingentregeling werkt goed. Wel gaat het aandeel contingenten om instroom te verlagen verhoogd worden. Daarnaast wordt het aantal te verdelen contingenten op basis van de inwoners bepaald in plaats van op basis van het aantal corporatiewoningen.

- Gemeenten vormen eigen beleid voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Het aantal arbeidsmigranten moet beter geregistreerd worden. Lokaal beleid wordt regionaal afgestemd en periodiek besproken. We verbeteren de kwaliteit van huisvesting door bij realisatie van woningen voor arbeidsmigranten de SNF-normen te hanteren.
- Gemeenten blijven in samenwerking met corporaties primair verantwoordelijk voor het regelen van huisvesting voor statushouders. Regionaal maken we ons hard voor de oplopende taakstellingen, zeker in relatie tot de algemene vraag naar woningen en de huisvesting van diverse doelgroepen. Dit signaal krijgen gemeenten vanuit de corporaties.
- Een passende woonplek in een toegankelijke omgeving, met aandacht voor preventieve gezondheid moet in elke gemeente en voor iedereen in Holland Rijnland mogelijk zijn. Voor 2026 stellen we een woonzorgvisie op.
- Er moeten meer kleine woningen met een lage huur tot de eerste aftoppingsgrens komen voor contingenten.

Het definiëren van 'wat is passend in de omgeving?'

De bouwlocaties zijn schaars in onze gemeente. Provincie Zuid-Holland heeft het belang van het behoud van het Groene Hart altijd prominent uitgedragen en is altijd stringent geweest in haar beoordeling van het bouwen buiten BSD. Daarnaast zijn er veel andere ruimtelijke opgaven die een beslag doen op onze ruimte. We zetten ons in om, samen met een aantal andere gemeenten, met de provincie naar mogelijkheden te zoeken om ook buiten stedelijke gebieden – bescheiden en maatschappelijk – bij te mogen bouwen. Zo houden we onze kernen vitaal en proberen we in te spelen op de zowel lokale als regionale woonbehoefte. Provincie geeft het volgende aan in het nieuwe coalitie akkoord. We omarmen het principe 'een straatje erbij' (maximaal 50 woningen) en een 'straatje ertussen'." Daar waar het gewenst is vanwege leefbaarheid en het op peil houden van voorzieningen.

- Samen met Holland Rijnland optrekken om met de provincie in gesprek te blijven over meer mogelijkheden om te bouwen buiten BSD. Daarbij zoeken we naar logische grenzen om dorpen 'af te maken', zodat de impact op het open landschap beperkt blijft.
- Aandacht voor bouwen in de kleinere kernen om de voorzieningen in deze kernen in stand te houden.
- De regionale versnellingstafel heeft vorm gekregen en vindt 6 keer per jaar plaats. Deze tafel is bedoeld om de huidige woningbouwplannen te kunnen versnellen.

2. Mobiliteit in Kaag en Braassem

De bereikbaarheid van Kaag en Braassem is een belangrijke voorwaarde voor het goed kunnen wonen en werken in de verschillende kernen. Met een goede aansluiting op (en doorstroming van) het hoofdwegennet kunnen inwoners en gebruikers gebruik maken van de voorzieningen. Ook deze voorzieningen hebben belang bij een goede mobiliteit om hun diensten en producten aan te kunnen blijven bieden. Daarnaast is het van belang dat de omliggende regio goed bereikbaar blijft vanwege onder meer het economische aspect. Daarbij houden we oog voor de verkeersveiligheid van inwoners en gebruikers. Op het gebied van mobiliteit zijn diverse ontwikkelingen gaande, zoals alternatief vervoer. Deze worden nauw gevolgd.

KAAG EN BRAASSEM BEREIKBAAR BLIJVEN HOUDEN

Een goede bereikbaarheid tussen de kernen en naar de omliggende regio's is van belang voor het prettig kunnen wonen en werken in de gemeente. Door het toenemende verkeer blijft het een uitdaging om het verkeer goed te laten doorstromen. Er is bijvoorbeeld sprake van sluipverkeer wat druk legt op de lokale wegen. Daarnaast zijn de A4 en N207 de grootste knelpunten in Kaag en Braassem. Beide knelpunten zijn in ontwikkeling om de doorstroming en bereikbaarheid te verbeteren. Als gemeente onderschrijven wij het belang van een verbeterde doorstroming op de A4, maar daarbij houden we oog voor het economische belang van de naastgelegen ondernemers. Bijvoorbeeld de aansluiting en ontsluiting van bedrijventerreinen is een blijvend aandachtspunt. Naar verwachting wordt de verbreding van de A4 uitgevoerd rond 2030, waarbij een nieuw aquaduct (ter hoogte van het oude aquaduct in de richting Den Haag) ervoor moet zorgen dat de A4 ter hoogte van Nieuwe Wetering en Roelofarendsveen geen flessenhals wordt/blijft. De N207 is inmiddels, door het aanleggen van een busbaan, verbreed tussen Alphen aan den Rijn en Leimuiden. Het resterende knelpunt op de N207 is de passage bij Leimuiden. In 2020 zijn *quick wins* uitgevoerd, waarvan is geconcludeerd (vanuit de studies) dat daarmee de doorstroming / ontsluiting is geborgd tot 2030. Dit laat onverlet dat ook na 2030 de ontsluiting en bereikbaarheid gewaarborgd moet blijven. In samenwerking met de provincie Zuid Holland en o.a. gemeente Alphen a/d Rijn zal dit een speerpunt blijven.

- Het college pakt een actieve verbindende rol in het oplossen het verkeersknelpunt bij de Leimuiderbrug (N207) ter oplossing van zware en hinderlijke regionale doorstromings- en veiligheidsknelpunten. Wanneer we het knooppunt bij de Leimuiderbrug oplossen laten we economische clusters Greenport Aalsmeer, Flora Holland, Schiphol en de bedrijventerreinen van Hoofddorp profiteren. Daarbij bereiken we onder andere als doel een beperking van sluipverkeer door de kernen die langs de N207 liggen. Het college neemt een actieve en verbindende rol in dit dossier en lobbyt met Holland Rijnland bij diverse overheden. Ook wordt actief gelobbyd voor het project op de agenda te krijgen van een mogelijke Regionale Investeringsagenda (RIA) van Holland Rijnland.
- Samen met Holland Rijnland dragen we richting het Ministerie van I en W het belang van het vervolg van het MIRT-project verbreding traject A4 Burgerveen – N14. De A4 bij Roelofarendsveen (richting Den Haag) staat in de top 10 van de ANWB file-lijst. Dat geldt zowel voor de lengte van de file als de duur van de extra reistijd. Het opheffen van dit knelpunt moet leiden tot een beperking van sluipverkeer door de kernen gelegen langs de A4.

VERKEERSVEILIGHEID VERGROTEN

Hoewel het aantal verkeersongevallen en verkeersslachtoffers in Kaag en Braassem onder het landelijk gemiddelde ligt, zien we toch mogelijkheden om de verkeersveiligheid te verbeteren. In lijn met de provinciale verkeersveiligheidscampagne 'Maak een punt van nul', is nul verkeersslachtoffers het uitgangspunt om de verkeersveiligheid en -beleving in Kaag

en Braassem te verbeteren. Vanuit het Rijk is daarnaast het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV 2030) gelanceerd, waarin een meer risicogestuurde aanpak van verkeersveiligheid centraal staat. Als regio en gemeente gaan we hier ook in mee. Ook de gebruikers hebben een rol in de verkeersveiligheid, denk hierbij aan verlichting van vervoersmiddelen en gedrag in het dagelijkse verkeer.

Landbouwverkeer zorgt voor conflicten in verkeersstromen en gevaarlijke situaties. Met name op de smalle wegen in het buitengebied en in de kern van Leimuiden. Uitgangspunt is om het zware landbouwverkeer zoveel mogelijk te scheiden van de kwetsbare weggebruikers. We onderzoeken met de provincie, buurgemeenten en de LTO mogelijkheden om de conflicten met landbouwverkeer te verminderen. Daarbij rekening houdend met bijvoorbeeld de ruimtelijke mogelijkheden die we als gemeente hebben. Daarnaast moeten we er ook rekening mee houden dat het zware (landbouw)verkeer trillingen in de bodem veroorzaakt. Dat kan vooral in dichtbebouwde gebieden leiden tot hinder of schade.

- Het vergroten van het verkeersveiligheidsgevoel, door onder andere aan te sluiten bij de provinciale campagne en het strategische plan vanuit het Rijk.
- Behoud van veilige wegen voor de inwoners en gebruikers, onder andere door, wanneer mogelijk, het scheiden van landbouwverkeer en de kwetsbare verkeersdeelnemers. We verwachten binnenkort het nieuwe afwegingskader van Provincie Zuid-Holland voor toelaten van landbouwverkeer op provinciale wegen.

DUURZAME MOBILITEIT

We zien een toename van het aantal elektrisch oplaadbare voertuigen (e-rijders), die daarmee bijdragen aan de verduurzaming van Kaag en Braassem. Het brengt automatisch ook een extra vraag naar oplaadpunten met zich mee. We groeien mee in deze behoefte door mogelijkheden tot laden te faciliteren en houden toekomstige ontwikkelingen in de gaten, samen met de betrokkenen, bij het aanleggen van laadpunten.

Concessie laadpalen

We zijn als Kaag en Braassem aangesloten bij een concessie (vanuit Rotterdam/MRDH) voor het plaatsen van laadinfrastructuur (laadpalen) in de openbare ruimte. Hiermee faciliteert Kaag en Braassem e-rijders door gratis palen te laten plaatsen in de openbare ruimte, voor e-rijders die niet over parkeergelegenheid op eigen terrein beschikken. Dit betreft 'normaal laden'. Een nieuwe concessie, vanuit dezelfde samenwerking, zal zich naar verwachting ook meer richten op nieuwe laadmogelijkheden, zoals snelladen, inductieladen, laden vanuit lantaarnpalen, waterstof, enzovoort. Het is moeilijk inschatten hoe deze vorm van mobiliteit zich gaat ontwikkelen in de komende jaren en wat voor effect dit gaat hebben op de openbare ruimte. Door samenwerking te zoeken met huidige concessiepartners proberen wij op tijd in de trends en ontwikkelingen mee te gaan. Zo kan er een transitie plaatsvinden van fossiele brandstof naar elektrische aangestuurde voertuigen.

- blijven voorzien in de aanwezige laadbehoefte door het bijplaatsen van laadpalen waar nodig en mogelijk aansluiten bij regionaal initiatief voor het realiseren van snellaadpalen in de regio.

Openbaar vervoer

Ook in het openbaar vervoer staan we voor een verandering. De coronapandemie heeft tot gevolg gehad dat de nieuwe concessieperiode intreedt Per december 2024. Mogelijk leidt dit tot een nieuwe vervoerder in het concessiegebied Zuid Holland Noord. De pandemie periode heeft geleid tot een afname van het aantal OV reizigers. De vraag is of – en in hoeverre – deze vraag zich in de toekomst zal herstellen. Hierdoor is het aanbod van OV wat meer onder druk komen te staan. Het is niet uitgesloten dat dit een mogelijk effect zal hebben. In

2019 en 2020 heeft de provincie Zuid-Holland een Beleidskader en Programma Van Eisen voor de concessie opgesteld. De regio's Holland Rijnland en Midden Holland zijn hier nauw bij betrokken. Het streven voor Kaag en Braassem is om de huidige kwaliteit te handhaven en waar mogelijk te verbeteren.

Zo staan de landelijke gebieden op het gebied van OV al een tijd onder druk. Naar verwachting zal dit toenemen door ontwikkelingen als verstedelijking en vergrijzing en mogelijk dus ook door de afname van de vervoersvraag i.v.m. de hierboven genoemde corona periode. Echter blijft het doel om het huidige bedieningsniveau te handhaven en waar mogelijk te verbeteren voor alle inwoners.

Een trend die naar verwachting op korte termijn groter zal worden is Mobility as a Service (MAAS). Door de technologische ontwikkeling en de beschikbaarheid van open data is het mogelijk om platforms, services en apps te creëren waar vervoersvraag en -aanbod samen kunnen komen. Particulieren kunnen dan via deze dienst hun ideale vervoersmogelijkheid samenstellen. Met een hoofdrol voor het OV, maar ook de aansluiting op het OV is belangrijk. Dit is vooral een marktontwikkeling, maar zal ook inzet en commitment vragen van overheden, door bijvoorbeeld het verstrekken van data.

- Minimaal behoudt van de openbaarvervoervoorzieningen op het huidige niveau. Het voorzieningenniveau van het OV moet voor onze gemeente gehandhaafd blijven. Zo zet onze MRSV (en concept-Omgevingsvisie) op het gebied van OV in op 'houden wat we hebben', dat is ook regionaal binnen Holland Rijnland en richting de provincie de insteek.
- We staan open voor initiatieven langs het provinciale netwerken als zich kansen voordoen voor het realiseren van hubs (verkeersknooppunt waar verschillende vormen van verkeer samenkomen).

Fiets

Met de komst van de elektrische fiets (en de *speed pedelec*) is de fiets steeds meer een duurzaam vervoersalternatief met een groeiend kilometerbereik. Daarnaast heeft de toename van het fietsen ook een positief effect op de gezondheid van inwoners.

Regionaal wordt ingezet op een doorfietsrouten netwerk met als doel uniforme, brede en veiliger fietspaden te realiseren in Holland Rijnland. Voor Kaag en Braassem zijn hiervoor de verbindingen Alphen a/d Rijn – Leimuiden – Schiphol en Haarlemmermeer – Roelofarendsveen – Leiden in beeld. Hierbij is het streven om meer mensen op de fiets / in beweging te krijgen. Vooruitlopend op de uitvoering en uitwerking van dit voornemen zal in eerste instantie (financiële) haalbaarheid en uitvoerbaarheid in kaart gebracht moeten worden. Eventuele aanpassingen van deze routes zijn op dit moment nog niet in beeld. E.e.a. bevindt zich nog in de onderzoeksfase en heeft daardoor ogenschijnlijk een lage prioriteit ten opzichte van andere routes in de regio. Hierbij zal de veiligheid van alle gebruikers een belangrijk onderdeel blijven, bijvoorbeeld door het sturen op veilige oversteekplaatsen. Ook recreanten in onze gemeente hebben belang bij deze veilige, brede en toegankelijke fietspaden.

- In samenwerking met de regio en omliggende gemeenten in Holland Rijnland stappen maken in een regionaal doorfietsrouten netwerk.

3. Groen, water en lucht

Groen en blauw is overal aanwezig in Kaag en Braassem: de weilanden met de vele sloten, de wuivende rietkragen langs de Kagerplassen en het Braassemermeer. Het veenweidegebied is van oudsher een uniek deel van het Groene Hart waar uitzonderlijke planten en dieren voorkomen. Maar dit staat onder druk: onze veenweidegebieden waren de kraamkamer van verschillende soorten weidevogels maar soorten als de Kievit en de grutto worden ook hier steeds zeldzamer, andere soorten komen al niet meer voor. Typische planten in ons gebied zoals dotterbloem, echte koekoeksbloem, kattenstaart en rietorchis zien we steeds minder langs de slootkanten en ook de weilanden bevatten weinig kruiden als klaver en boterbloem. Ook het akkerbouwgebied kan bijdragen aan onze biodiversiteit: het biedt in potentie ruimte aan de veldleeuwerik en de patrijs, maar dit betekent wel dat we ons ook voor deze soorten moeten willen inzetten op behoud want ze worden nauwelijks meer waargenomen. Onze oevers met het vele riet herbergen diverse plantensoorten, bieden nestgelegenheid voor verschillende rietzangers en zijn een beschutte leefomgeving voor ontelbare insecten. Gezonde poldersloten zijn belangrijk voor vissen en amfibieën. Ook helpen de karakteristieke sloten bij het verwerken van al het regenwater: ze zorgen ervoor dat we minder overlast hebben tijdens een heftige onweersbui. Een natuurlijke leefomgeving waarin het groen en blauw ecologisch gezond en in evenwicht is, is niet alleen goed voor planten en dieren. Het is ook goed voor ons als mens: het geeft ontspanning en vermindert stress, stimuleert bewegen en het versterkt onze veiligheid doordat we in de toekomst beter om kunnen gaan met extremer weer.

We zijn trots op het landschap in onze gemeente, maar we moeten er ook met het oog op de toekomst zuiniger op zijn. Trots en zuinig zijn we ook op onze agrariërs die grotendeels verantwoordelijk zijn voor het huidige polderlandschap waar zoveel inwoners van genieten, waardoor dagjesmensen ons graag komen bezoeken. En juist omdat we trots en zuinig willen blijven op onze agrariërs en ons landschap, liggen hier verschillende uitdagingen op ons te wachten: het tegengaan van de verdere afname van dier- en plantensoorten, soorten terugbrengen in ons landschap, een dalende bodem die aandacht vraagt, een omgeving die zo ingericht moet worden dat het om kan gaan met extreem weer.

BIODIVERSITEIT BEHOUDEN EN VERSTERKEN

Biologische diversiteit, of biodiversiteit, verwijst naar het aantal, de verscheidenheid en de veranderlijkheid van alle levende dieren, planten en micro-organismen (o.a. algen en schimmels). Biodiversiteit is belangrijk voor onze leefomgeving. Sterker nog: we zijn er onderdeel van. Als de biodiversiteit om ons heen afneemt komen natuurlijke processen, waarvan we ons vaak niet eens bewust zijn, vanzelf onder druk te staan. Bestuiving van planten (ook landbouwgewassen), schoon water, een vruchtbare bodem en fluitende vogels zijn namelijk niet vanzelfsprekend. Zonder voldoende biologische diversiteit houdt dit vanzelf op er 'te zijn'. We zien dit nu al in Kaag en Braassem gebeuren: plaagvorming, zoals de eikenprocessierups, ziektes (essentaksterfte) en troebele sloten zijn het directe gevolg van minder biodiversiteit in de buitenruimte. Ook treden deze onwenselijke situaties vaker op en kunnen ze grotere gevolgen hebben. Biodiversiteit is dus niet alleen belangrijk voor productieve landbouw: het verhoogt de (be)leefbaarheid van onze directe omgeving en kan ons onnodige uitgaven besparen.

- We dienen een aanvraag in bij de Provincie Zuid-Holland voor de subsidieregeling 'Realisatie leefgebied icoonsoorten, landschapselementen en voedselbossen'. Icoonsoorten zijn dier- en plantsoorten die iconisch zijn voor onze provincie en een graadmeter vormen voor de gehele biodiversiteit. In 2021 is reeds onderzocht welke icoonsoorten er in de gemeente voorkomen en zijn aanbevelingen gedaan hoe we het leefgebied van deze soorten kunnen verbeteren. De subsidieaanvraag biedt extra middelen om een gedeelte van de aanbevelingen over te nemen.

OMGAAN MET BODEMDALING

Een groot deel van Kaag en Braassem, circa 40% van het landoppervlak, bestaat uit veengrond. Deze grondsoort is gevoelig voor bodemdaling die op twee manieren kan ontstaan:

- Bodemdaling door veenoxidatie in het veenweidegebied. Wanneer veengronden worden ontwaterd en in contact komen met zuurstof, breken ze af en lost de veen als het ware op. Hierdoor zakken veel polders in ons veenweidegebied. Sinds kort is ook duidelijk dat deze vorm van bodemdaling niet alleen zorgt voor een lager maaiveld. Het zorgt er ook voor dat enorme hoeveelheden broeikasgassen worden uitgestoten. Bodemdaling door veenoxidatie draagt daarmee bij aan de opwarming van de aarde.
- Belasting van de veengrond met zwaarder ophoogmateriaal zoals zand, beton of asfalt. Deze vorm van bodemdaling is vooral terug te zien in gebieden waar gebouwd wordt: de bebouwde kom en bij wegen. Deze vorm van bodemdaling kan (plaatselijk) oplopen tot centimeters per jaar en heeft grote gevolgen: wegen verzakken, rioleringsbuizen breken af, er ontstaat wateroverlast of hinder en er kan paalrot optreden in houten funderingen.

De veenweidegebieden zijn van economisch belang voor Kaag en Braassem omdat een groot deel van de agrariërs er hun inkomen op verdient. Met name de melkveehouders en de daarvan afgeleide kaasmakerijen zijn afhankelijk van de groene polders. Een continue kunstmatige verlaging van het grondwaterpeil, wat tot op heden vooral wordt toegepast, lijkt

op lange termijn niet houdbaar en staat daarom dan ook ter discussie.

Dit maakt bodemdaling in het veenweidegebied een uitdaging voor de toekomst waarin we voornamelijk met de agrariërs moeten zoeken naar innovatieve oplossingen en nieuwe kansen en verdienmodellen. Hiervoor moet ruimte komen. Ook omdat agrariërs, wanneer ze bodemdaling door veenoxidatie kunnen tegengaan, een enorme bijdrage kunnen leveren aan de vermindering van de Nederlandse uitstoot van broeikasgassen.

De opgave is dus groot, maar de kansen en mogelijkheden zijn ook groot. Eenvoudige oplossingen zijn er echter niet. De mogelijkheden om veenoxidatie en bodemdaling te beperken zijn uiteenlopend en hangen sterk af van het gebruik van het land. Zo zou een andere bedrijfsvoering die hogere waterpeilen mogelijk maakt en agrariërs tegelijkertijd, via een alternatief verdienmodel, een goede boterham oplevert, een mogelijke oplossing kunnen zijn. Drijvend bouwen om zo de belasting op de bodem te verminderen is een andere. Het is duidelijk dat het veenweidegebied een gebied is vol details, gemaakt door eeuwenlange interactie tussen mens, water en bodem en dat hierdoor gebiedskennis van wezenlijk belang is bij het vinden van de oplossing. Wat betreft de bodemdaling die ontstaat vanwege belasting: ook daar zullen de oplossingen uit innovatie moeten komen. Het heeft geen zin door te gaan met het opnieuw opbrengen van de bodem met zwaarder ophoogmateriaal om de opgetreden bodemdaling te compenseren. Licht maar sterk of drijvend bouwen, om zo de belasting op de bodem te verminderen, kan het begin van een interessante oplossing zijn. Wat we zeker weten is dat we samen aan de slag moeten. Met de agrariërs maar ook met vrijwel alle overheden die bij bodemdaling en veenoxidatie betrokken zijn, zoals het hoogheemraadschap Rijnland, de provincie Zuid-Holland en de Omgevingsdienst West-Holland.

- Kaag en Braassem participeert in een gebiedsproces gericht op bodemdaling samen met Holland Rijnland en de provincie Zuid Holland. Gezamenlijk met een Extern bureau, experts en de agrariërs wordt er plan gemaakt om bodemdaling tegen te gaan. Dit plan focust zich in eerste instantie op het aanleggen van water infiltratie systeem, (WIS) e.a. bodemdalingsmaatregelen. Deze wordt gedeeltelijk bekostigd door de provincie uit de klimaatgelden en gedeeltelijk door de boeren zelf.
- In het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZHPLG) is het tegengaan van bodemdaling en CO₂ uitstoot een belangrijk onderwerp. In het Veenweidegebied zijn CO₂-emissies, bodemdaling, het watersysteem en landgebruik nauw met elkaar

verbonden. Maatregelen om de CO₂-uitstoot uit veen te verminderen, zoals het verhogen van het grondwaterpeil, hebben directe invloed op het bovengrondse landgebruik. Bij het maken van keuzes om CO₂-emissies te verminderen, moeten we rekening houden met andere aspecten, zoals zoetwaterbeschikbaarheid, waterbeheer, watersysteemontwerp, waterkwaliteit en economische waarden van het landgebruik. Gebiedsprocessen, zoals die in de Waterloos-, Blauwe- en Vlietpolder, onderzoeken hoe bodemdaling kan worden aangepakt en geïntegreerd met andere gebiedsaspecten. De komende periode worden de opgaves verder doorgrond en zullen er oplossingsrichtingen verkend worden. Dit zal gebeuren met alle belanghebbenden in het gebied.

- Land van Ons in Oud Ade laten op hun perceel in de Vrouwe Vennepolder het grondwaterpeil als proef met 2 tot 3 cm per jaar stijgen. Doelen zijn verzilting tegengaan en de uitstoot van CO₂ tegengaan. De gemeente heeft geen actieve rol in dit project.

DE VEILIGHEID VAN HET GRONDWATER EN DE KWALITEIT VAN DE BODEM WAARBORGEN

De bodem, de ondergrond, het grondwater en het water in onze sloten, gangen en plassen, allemaal zijn ze nauw met elkaar verbonden en reageren ze op elkaar. Met opgaven als bodemdaling, de energietransitie, het omgaan met extremer weer en het versterken van de biodiversiteit, is het belangrijk om verstandig om te gaan met onze bodem en ons water. Helemaal omdat het 'trage systemen' zijn die lang nodig hebben om te herstellen. Daardoor kunnen beslissingen van nu grote gevolgen hebben voor bijvoorbeeld ons grond- en drinkwater in de komende decennia. Het water komt in alle facetten van de fysieke leefomgeving voor. We leven en wonen ermee samen, verbouwen ons voedsel ermee, en gebruiken het om te douchen en om er op te varen. Water is zichtbaar aanwezig en lijkt vanzelfsprekend, maar dat is het niet. De ontwikkelingen en veranderingen in het klimaat hebben impact op het gebied. Klimaatverandering en de verschillende opgaven in deze regio zijn een enorme uitdaging waar verschillende overheden, bedrijfsleven en inwoners gezamenlijk aan moeten werken.

- De omgevingsdienst heeft voor alle deelnemende gemeenten, waaronder Kaag en Braassem, de nota bodembeheer opgesteld, die tot doel heeft om het gebruik van grondstromen te reguleren en te optimaliseren. De omgevingsdienst adviseert hierover, behandelt de meldingen en houdt toezicht. Daarnaast geeft de omgevingsdienst advies aan de gemeente over bodem bij ruimtelijke ontwikkelingen.
- We werken samen met het Hoogheemraadschap van Rijnland aan een strategische samenwerkingsagenda, waarin afspraken worden opgenomen over de samenwerking tussen beide partijen. De verwachting is dat de agenda in 2024 opgeleverd wordt.

EEN KLIMAATADAPTIEF KAAG EN BRAASSEM

We merken het steeds vaker: periodes van lange droogte, zeer warme zomers en regenbuien met enorme hoeveelheden water in een zeer korte tijd. Het klimaat verandert en dit heeft gevolgen: wateroverlast, het warmer worden van de gebouwde omgeving en een versnelde bodemdaling. Het opvangen en/of beperken van deze gevolgen noemen we: klimaatadaptatie. In Kaag en Braassem treffen we nu al maatregelen om in de toekomst beter om te kunnen gaan met extremer weer en klimaatadaptief te zijn. Net als bij het versterken van de biodiversiteit en het tegengaan van bodemdaling, vraagt ook het klimaatadaptief maken van onze gemeente een gezamenlijke inspanning van inwoners, agrariërs en andere bedrijven en de verschillende overheidsinstanties.

- Binnen Holland Rijnland hebben we een subsidie aangevraagd en ontvangen van het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie. Voor de DPRA-werkregio Holland Rijnland

Is tot en met 2023 € 4.745.491,- subsidie beschikbaar. Als Kaag en Braassem doen we in 2023 een subsidieaanvraag van ruimt €350.000 om in diverse projecten klimaat adaptieve maatregelen te nemen.

Lucht en impact van Schiphol

Kaag en Braassem ligt vlakbij de luchthaven Schiphol en onder de start- en aanliegroutes van de Kaagbaan. De luchthaven heeft een grote impact op de omgeving en samenleving. Belangrijk is om te streven naar verbetering van de leefbaarheid en terugdringen van hinder voor inwoners. Dat houdt in: een gemeente waar onze inwoners goed en gezond kunnen wonen, leven en werken en een economisch sterke en bereikbare luchthaven die in samenhang met de omgeving en met behulp van innovatie kan worden ontwikkeld. Wij streven naar het terugdringen van de hinder die inwoners van Schiphol ervaren.

- We sluiten daarbij aan bij de doelstelling 'Minder hinder voor iedereen' van de bestuurlijke regio Schiphol. Dat betekent een betere luchtkwaliteit en minder geluidsoverlast.
- Het is van belang dat er geen aanpassingen van het baangebruik komen die nadelig uitpakken voor de bewoners in Kaag en Braassem. De Kaagbaan is één van de preferente banen en de meest ingezette startbaan van Schiphol. Het verplaatsen van vluchten naar de Kaagbaan moet niet als oplossingsrichting worden gezien. De gemeente brengt dit standpunt in bij de diverse projecten en procedures die vanuit de rijksoverheid zijn gestart, zoals de Luchtruimherziening. Daarbij is de huidige norm, het aantal ernstig gehinderden, geen goede maatstaf. De gemeente pleit voor een eerlijke verdeling van overlast op basis van een nieuw normenstelsel, gericht op individuele rechtsbescherming.
- De omgevingsdienst adviseert de gemeente over luchtkwaliteit en geluidshinder bij ruimtelijke ontwikkelingen, zodat deze aspecten worden meegenomen in de belangenafweging.
- Ook is in dit hoofdstuk het uitgangspunt 'zo min mogelijk lichthinder' opgenomen. De omgevingsdienst controleert bedrijven op de milieuwetgeving, en lichthinder is hier ook een onderdeel van.

4. Gezonde economische ontwikkeling in Kaag en Braassem

Kaag en Braassem is een bedrijvige gemeente, mede door de strategische ligging van aan de rijksweg A4 en in de buurt van Schiphol. De gemeente is een aantrekkelijke vestigingslocatie voor zowel (groeiende) reeds gevestigde als nieuwe bedrijven. Behalve door verschillende bedrijventerreinen kenmerkt onze gemeente zich met name door de meerdere duurzame glastuinbouwgebieden en het grote aanbod aan recreatieve voorzieningen. Met de ontwikkeling van bedrijventerreinen, glastuinbouwgebieden en de recreatieve sector willen we in de aankomende jaren kansen benutten en onze economie gezond houden. Naast de ruimtelijke inpassing is ook van belang om het onderwijs aan te laten sluiten op de vraag vanuit de arbeidsmarkt en is de inburgering van nieuwkomers vanuit het buitenland een belangrijke opgave. Voor onze ondernemers is het ook van belang om samen in te zetten op (de gevolgen van) onder andere de energietransitie en klimaatadaptatie.

EEN AANTREKKELIJK VESTIGINGSGBIED VOOR BEDRIJVEN ZIJN EN BLIJVEN

Bedrijventerreinen

voor onze lokale ondernemers. Bij lokale bedrijven is behoefte aan zogenoemde 'doorschuiflocaties', waarbij zij kunnen uitbreiden of verplaatsen naar een nieuw bedrijventerrein. Bij (uitbreiding van) onze bedrijventerreinen willen we ruimte bieden aan (het doorgroeien van) lokale ondernemers.

Bedrijventerreinen dragen onder andere bij aan meer werkgelegenheid binnen de gemeentegrenzen. De huidige bedrijventerreinen Veenderveld, de Lasso en Drechthoek zijn over het algemeen goed bereikbaar en kennen een aantrekkelijk vestigingsmilieu. Er is alleen weinig ruimte om uit te breiden of te ontwikkelen in het ondernemen, terwijl ondernemers daar wel behoefte aan hebben. We streven naar optimaal ruimtegebruik van bestaande terreinen, stimuleren nieuwvesting van arbeidsintensieve bedrijven en zetten ook in op het zoeken naar geschikte locaties voor het realiseren van enkele hectares nieuw bedrijventerrein.

- Voor het plangebied Drechthoek II is het omgevingsplantraject gestart. Net als voor heel de kern Leimuiden is de verkeerssituatie en de doorstroming van de N207 bij Leimuiden én de werking van de Leimuiderbrug van groot belang.
- Bedrijvenpark Dwarsweg/A4 Roelofarendsveen: we blijven de mogelijkheden voor een bedrijventerrein ten westen van de N445 nabij Nieuwe Wetering en Rijpwetering onderzoeken;
- Binnen Holland Rijnland werken we aan een actualisering van de regionale bedrijventerreinenstrategie. Voor regionale economische ontwikkeling biedt Holland Rijnland de juiste schaal en ingang. Binnen Holland Rijnland zullen we pleiten voor een bedrijventerreinenstrategie waarin Kaag en Braassem de ruimte krijgt om kerngebonden uitbreidingswensen van ondernemers te faciliteren door (relatief) kleinschalige uitbreiding van bedrijventerreinen en als subregio (Rijn- en Veenstreek) zoals in een eerder stuk slechts gedeeltelijk te voorzien in (extra)regionale vraag zoals groot-logistiek.

Glastuinbouw

Kaag en Braassem maakt onderdeel uit van de Greenport Aalsmeer en we willen werken aan nieuwe mogelijkheden om glastuinbouw een kansrijke toekomst te geven. Gemeente, ondernemers en belangenorganisaties zetten samen in op thema's als duurzaamheid, kennis, intensivering, huisvesting, innovatie, onderwijs en specialisatie. Met innovatieve activiteiten stimuleren we ondernemers gezond te ondernemen. We bieden ook mogelijkheden voor kleine aan glastuinbouw gerelateerde bedrijvigheid, binnen de richtlijnen van verschillende overheidsinstanties.

- Binnen Greenport Aalsmeer zetten we in op duurzame gebiedsontwikkeling (Baansotaweg – en Floraweg/Geestweg). Voor de Baan- en Sotaweg ondersteunen wij de Gebiedsvisie zoals deze door de Greenport Aalsmeer is opgesteld waarbij het Glastuinbouwgebied, conform bestemmingsplan en ruimtelijke verordening, behouden blijft voor toekomstbestendige glastuinbouw. We vragen aan de provincie medewerking voor het optimaliseren van de scheiding tussen wonen en werken door het (woon)lint waar nodig te versterken om de mogelijke onrendabele van investeringen op achterliggende percelen te dekken.
- Daarnaast zoeken we naar mogelijkheden voor percelen binnen het duurzame glastuinbouwgebied zonder toekomstperspectief. We gaan het gesprek aan met de provincie, de LTO en de Greenport om te kijken of we op dergelijke percelen andere activiteiten die te relateren zijn aan tuinbouw mogelijk kunnen maken. Uitgangspunt is wel dat bestaande glastuinbouwbedrijven niet beperkt mogen worden in hun bedrijfsvoering en potentiële planologische uitbreidingsmogelijkheden. Naast dit traject start de Greenport dit jaar voor dit gebied ook een pilot waar informatie uit kan worden geput voor het opstellen van een gedetailleerde toekomstvisie.
- De drie Greenports in regio Holland Rijnland (Greenport Aalsmeer, Duin- en Bollenstreek en Boskoop) werken aan een gezamenlijke Regiodeal ter verbetering van de brede welvaart.

Landbouw

Landbouw is van oudsher een belangrijke economische drager voor de gemeente. De agrariër is er niet alleen voor de productie van voedsel, maar heeft bovendien een belangrijke rol in het beheer van de natuur en het landschap. We erkennen de waarde van zowel de droogmakerijen als de veenweidegebieden voor agrariërs. We willen, in samenwerking met de agrariërs, de milieu- en klimaatdoelen behalen waarbij het verdienmodel van de agrarische sector overeind blijft.

Met deze visie staan we aan het begin van een periode met grote (landelijke) uitdagingen voor de landbouw. Alle inzet door gemeente, provincie en vooral de agrariërs zelf die nu hierop wordt gepleegd, heeft gevolgen voor de komende periode. De provincies hebben de opdracht gekregen om plannen te maken voor het landelijk gebied. In Zuid-Holland heeft de provincie daarvoor het landelijk gebied ingedeeld in deelgebieden. De gemeente Kaag en Braassem is ingedeeld in het deelgebied Groene Hart Noord. Hiertoe behoren ook Alphen aan den Rijn, Zoeterwoude, Leidschendam-Voorburg, Teylingen, Zoetermeer, Leiderdorp en Leiden. Op het moment dat meer concrete maatregelen voortkomend uit wetgeving en/of ZH-PLG (Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied) bekend zijn, zal de omgevingsvisie hierop worden geactualiseerd.

- ZH-PLG: in het deelgebied Groene Hart Noord werken we samen met andere overheden, boeren en organisaties aan een toekomstbestendige agrarische sector die zorgt voor een gezonde en veerkrachtige leefomgeving. Momenteel worden de uitdagingen in Groene Hart Noord geïdentificeerd via onder andere keukentafelgesprekken. Dit vormt input voor het ontwerpgebiedsprogramma. Daarnaast is het van belang om daadwerkelijke stappen te maken met het oplossen van de knelpunten rondom de PAS-melders.
- Gebiedsproces bodemdaling: Melkveehouders in de Vlietpolder, Blauwe Polder en Waterloospolder zijn samen met de provincie Zuid-Holland, het Hoogheemraadschap van Rijnland, coöperatie De Groene Klaver, LTO Noord en de gemeente Kaag en Braassem een plan maken om bodemdaling tegen te gaan.

DE ECONOMISCHE SECTOR VERBETEREN ZODAT IEDEREEN MEE KAN DOEN IN DE MAATSCHAPPIJ

Iedereen in Kaag en Braassem moet zelfredzaam kunnen zijn en mee kunnen doen in onze maatschappij. Dat begint al door de jeugd een goede kans te geven, in te zetten op zorgeloos kind zijn en sport en bewegen mogelijk te maken voor iedereen. Voor een goede aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt worden jongeren in de regio bewust gemaakt van de positie op de arbeidsmarkt. Jongvolwassenen en volwassenen kunnen, naargelang behoefte, ondersteunt worden in hun financiële vaardigheden. Daarnaast wordt er door nauwe samenwerking tussen partners ingezet op duurzame uitstroom uit de uitkering. Ook als betaald werk niet direct mogelijk is, kijken we per individu naar wat er wel haalbaar om iemand (laagdrempelig) te activeren.

- De arbeidsmarkt is per definitie regionaal. Werkgevers betrekken immers werknemers van verschillende gemeenten, en werknemers werken zeker niet alleen binnen de eigen gemeente. Voor werkgevers is het van belang dat zij niet te maken krijgen met verschillende afspraken met of werkwijzen van gemeenten en UWV. Dit vraagt om goede afspraken over eenduidige dienstverlening binnen de regio. Daarom werken we binnen de arbeidsmarkt regio Holland Rijnland samen aan het stimuleren van samenwerking en actie tussen werkgevers, brancheorganisaties, regionale netwerken, onderwijsinstellingen en overheden. We werken als Holland Rijnland mee aan de *Human capital agenda* van provincie Zuid-Holland.

KAAG EN BRAASSEM ALS RECREATIEGEMEENTE

De recreatieve sector is een van de belangrijke economische motoren van de gemeente Kaag en Braassem. We hebben dit potentieel te danken aan de unieke ligging in het Hollands Plassengebied en het Groene Hart. Het gebied is aantrekkelijk voor zowel recreanten als inwoners die beleving, ontspanning, ruimte en/of rust zoeken. Recreatie in de groene openbare ruimte draagt bij aan de gezondheid, het welzijn, het sociaal welbevinden en de lokale identiteit van de inwoners. Kaag en Braassem heeft een uniek karakter als waterrijk gebied met een rijke historie. Recreatie in de gemeente is gericht op de volgende speerpunten:

Onze recreatie-inspanningen zijn gericht op de volgende prioriteiten:

- **Recreatief merk en identiteit:** We willen ons recreatieve merk en onze identiteit versterken door samen te werken en netwerken op te bouwen met andere recreatie-initiatieven in de regio.
- **Subsidies en mogelijkheden:** We zullen subsidies inventariseren en beter benutten van o.a. de provincie Zuid-Holland. We zetten in op projecten zoals de Tweede Sluis en een zwemstrandje.
- **Ontwikkeling van verblijfsrecreatie:** We overwegen de locatie van Bootbeton voor verblijfsrecreatie, met speciale aandacht voor toegankelijkheid. Gesprekken met initiatieven en de provincie hierover zijn gaande.
- **Gezondheid en welzijn:** We willen gezondheid en welzijn bevorderen met initiatieven zoals Blue Zone en Rondje gezond.
- **Natuur en landschap:** We zullen nevenfuncties voor agrarische bedrijven mogelijk maken en investeren in de aanleg van wandel-, fiets- en ruiterspaden. We zullen ook routes verbinden en zorgen voor een goede bereikbaarheid van oevers, inclusief openbare passantenplekken.

5. Energie en grondstoffen

In Kaag en Braassem werken we samen aan een duurzame gemeente. Vrijwel iedereen uit het inwonerspanel van Kaag en Braassem (84%) vindt dat we aan de slag moeten met het thema duurzaamheid. Een grote meerderheid van hetzelfde panel (73%) geeft bovendien aan dat niet alleen de gemeente, niet alleen de inwoners en niet alleen de (agrarische) bedrijven aan de slag zouden moeten: We moeten allemaal onze schouders onder de verschillende duurzaamheidsopgaven zetten. Met duurzaam bedoelen we in dit hoofdstuk het besparen van energie, het zelf opwekken van groene stroom, het verminderen van afval en het recyclen en duurzaam gebruik van grondstoffen en materialen. We proberen hiermee samen de uitstoot van fossiele brandstoffen terug te dringen én zo min mogelijk niet-duurzame materialen te gebruiken. Om zo in de toekomst net zoveel schone energie duurzaam op te wekken als dat we zelf gebruiken. Om zo op den duur een circulaire economie te realiseren waardoor een begrip als afval uiteindelijk tot het verleden behoort.

ENERGIE: DE TOEKOMSTIGE ENERGIEVRAAG EN BIJBEHORENDE INFRASTRUCTUUR BETAALBAAR VERDUURZAMEN

Om in de toekomst alle energie die we zelf verbruiken, duurzaam, veilig en betaalbaar op te wekken, zullen er dingen gaan veranderen: in onze huizen, bedrijven en op onze boerderijen, maar op den duur mogelijk ook in het landschap. Voor de komende jaren zal de focus liggen op alle beschikbare daken bedekken met zonnepanelen en ons energieverbruik terugdringen door bijvoorbeeld te isoleren en ledverlichting te plaatsen. Dit omdat het maatregelen zijn die financieel aantrekkelijk zijn en de logische eerste stap om uiteindelijk van het gas af te gaan.

Naast deze doelstellingen voor de komende periode is het ook verstandig om verder te kijken, naar een toekomst waarin we al onze energie zelf, lokaal en duurzaam opwekken. Daarom zijn we in 2023 gestart met het opstellen van een lokale energiestrategie in samenwerking met bureau Over Morgen uit Amersfoort. In de lokale energiestrategie leggen we allereerst vast waar we nu staan. We gaan dus meten hoeveel energie we op dit moment verbruiken, hoeveel CO2 we uitstoten en hoeveel energie we nu al opwekken uit zon en/of wind. Daarna maken we een stappenplan waarin staat hoe we de doelen gaan bereiken uit het Klimaatakkoord. Dit proces doen we samen met onze inwoners. Tot op heden geeft de provincie Zuid-Holland geen toestemming voor het grootschalig opwekken van duurzame elektriciteit via windturbines in het Groene Hart. Hoewel er de komende periode nog aanvullend gezocht wordt naar de mogelijkheden voor grootschalige opwek van duurzame elektriciteit, is de doelstelling een energieneutraal Kaag en Braassem, op dit moment, niet realistisch. Te meer omdat we biomassa(centrales) niet als duurzame energie/opwek beschouwen en andere oplossingen, zoals kernenergie, niet toegepast kunnen worden voor 2030. Ondanks dit houden we de technologische vooruitgang nauwlettend in de gaten.

In het vorige coalitieakkoord van Provincie Zuid-Holland (2019-2023) stond de volgende opstelling:

"Energieopwekking uit wind op land heeft onze laatste voorkeur. Wij actualiseren onze plaatsingsvisie voor windmolens met de volgende voorwaarden: er is lokaal draagvlak; windmolens worden opgesteld in lijnopstelling langs infrastructuur en grote open wateren; geen plaatsing in het Groene Hart, Hoeksche Waard, Midden-Delfland en natuurgebieden.

In het nieuwe coalitieakkoord van Provincie Zuid-Holland (2023 – 2027) staat niet meer nadrukkelijk vermeld 'geen plaatsing in het Groene Hart'

- We ontwikkelen een lokale energiestrategie Kaag en Braassem (LES) met als doel 49% CO2 reductie in 2030 (Klimaatakkoord) Daarmee leveren we onze bijdrage aan

de regionale ambitie zoals is vastgesteld in de Regionale Energiestrategie van Holland Rijnland.

- Naast de bijdrage van elke gemeente aan de RES-regio Holland Rijnland, krijgt de regio extra rijksmiddelen toebedeeld om de energietransitie te versnellen. Dit is vertaald naar het Energieprogramma Holland Rijnland om de gemeente, naar wens, op onderdelen te ondersteunen. Op het moment dat de LES is vastgesteld, wordt duidelijk op welke onderdelen de gemeente ondersteuning wilt ontvangen uit het Energieprogramma Holland Rijnland.

Netcongestie:

- Het elektriciteitsnetwerk is een van de speerpunten die in het Energieprogramma Holland Rijnland wordt opgepakt. Dit thema wordt integraal benaderd: er wordt gekeken naar bedrijventerreinen, wonen en locaties voor duurzame opwek (zon en/of wind). Het elektriciteitsnetwerk is een randvoorwaarde bij alle ruimtelijke ontwikkelingen die hier spelen.

GRONDSTOFFEN: HET OP DEN DUUR REALISEREN VAN EEN CIRCULAIRE ECONOMIE

De rijksoverheid streeft naar een circulaire economie in 2050. Een circulaire economie is een gesloten economie waarin er geen afval bestaat. Het is ook een economie waarin we alleen nog maar herbruikbare en duurzaam geproduceerde grondstoffen gebruiken. Een belangrijke tussenstap om dat doel te halen, is het streven vijftig procent minder primaire grondstoffen (mineralen, metalen en fossiel) te gebruiken in 2030. De overgang van onze huidige economie naar een circulaire economie wordt hieronder schematisch weergegeven. In de toekomst zullen we zuiniger, slimmer en efficiënter om moeten gaan met materialen en grondstoffen. Dit willen we beter verankeren in het inkoopbeleid van de gemeente.

- We werken mee met het 'Vernieuwersnetwerk natuurlijke reststromen Zuid-Holland' binnen het 'Doorbraakproject bermgras op de wagen'. Doel van dit project is het onderzoeken of verwaarding van bermmaaisel tot grondstof voor de bodem, bouw en buitenruimte mogelijk is.
- Binnen het Vernieuwersnetwerk is ook een *Community of Practice* (CoP) gestart over het circulair inkopen en aanbesteden van groendiensten. Gemeente neemt deel aan deze CoP, eind oktober '23 is de eerste bijeenkomst over dit onderwerp.
- In de Omgevingsvisie is opgenomen dat er energiebesparing bij bedrijven gerealiseerd moet worden. Hierin speelt de omgevingsdienst een rol. Er is namelijk een energiebesparingsplicht in de wetgeving opgenomen. De omgevingsdienst informeert bedrijven enerzijds over deze wetgeving en de mogelijke besparingsmaatregelen én de omgevingsdienst houdt anderzijds toezicht op het realiseren van energiebesparing bij bedrijven.

6. Sociaal Kaag en Braassem

De inwoners van Kaag en Braassem zijn betrokken bij elkaar en bij hun omgeving. Veel inwoners zetten zich in voor een ander of voor een vereniging. Wij waarderen deze betrokkenheid en dit enthousiasme. We willen hier de komende jaren meer ruimte aan bieden en deze betrokkenheid blijven faciliteren en ondersteunen. Toch zien wij ook dat steeds meer inwoners, al dan niet tijdelijk, in de knel komen; door de ontwikkelingen in de samenleving die ze niet meer bij kunnen houden, door fysieke, verstandelijke of psychische beperkingen, door financiële problemen of door andere omstandigheden. Vaak kunnen ze een beroep doen op familie en vrienden, maar soms is dat ook niet meer voldoende. Dan zorgen wij als gemeente ervoor dat er voldoende hulp en ondersteuning is waarop mensen een beroep kunnen doen. Zo bundelen we als inwoners, organisaties, professionals en gemeente onze krachten om samen te zorgen voor een sociaal Kaag en Braassem. Een gemeente waar iedereen erbij hoort en gelijkwaardig en volwaardig mee mag doen, ongeacht iemands beperking, chronische ziekte (zoals omschreven in o.a. het VN Verdrag Handicap), culturele achtergrond of seksuele oriëntatie.

GEZOND LEVEN MAKKELIJKER MAKEN

In deze omgevingsvisie ligt het accent, als we het hebben over gezondheid, niet zozeer op (de afwezigheid van) ziekte en beperkingen, maar veel meer op de veerkracht van onze inwoners om om te gaan met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven (positieve gezondheid). Het gaat hierbij onder andere om regie op het eigen leven, kwaliteit van leven en het kunnen meedoen in de samenleving. De leefstijl van onze inwoners kan hier invloed op hebben. Bij leefstijl gaat het om gunstig gedrag voor de gezondheid zoals sport en bewegen, maar ook om ongunstig gedrag zoals roken, (overmatig) alcohol- en drugsgebruik en ongunstig gewicht (onder- en overgewicht). Wij willen een gezonde leefstijl voor jongen oud bevorderen, waarbij we erkennen dat ouders een belangrijke voorbeeldfunctie voor hun kinderen hebben.

- Gemeenten hebben van 2023 tot 2026 geschotte rijksmiddelen ontvangen na het sluiten van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Deze middelen zitten in het programma van de Driemaster. Met het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) bouwen we aan het fundament voor een gerichte lokale en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis. We doorbreken de schotten en werken domein overstijgend vanuit samenhang om zo bij te dragen aan de beweging naar 'de voorkant' waarin een gezonde samenleving centraal staat. Naast lokale middelen wordt er voor zorgregio Zuid-Holland Noord voor de periode 2023 tot 2026 als regio middelen ontvangen om regionale inzet en ondersteuning te organiseren van gezondheidsbevordering waar de lokale aanpakken wat aan hebben. Onze regio heeft hier 4,2 miljoen euro voor ontvangen. Centrum gemeente Leiden beheert deze middelen. Het speerpunt van Kaag en Braassem is een regionale aanpak die ondersteunend is aan onze lokale gezondheidsdoelen en activiteiten.

HET VERGROTEN VAN KANSENGELIJKHEID

Ongezonder is niet alleen de uitkomst van ongezond gedrag, maar vooral ook van een complexe ongelijkheid in de samenleving. Niet iedereen beschikt over de kennis, vaardigheden en mogelijkheden om gezonde keuzes te maken. De overheid heeft een grote rol bij het bevorderen van gezond gedrag in een gezonde leefomgeving, waarbij de inzet gedifferentieerd wordt en een aparte en toegespitste aanpak vergt voor kwetsbare groepen waarin de grootste stijging van gezondheidswinst te behalen is. Denk hierbij aan een samenhangend aanbod voor onze jeugd en jongeren organiseren, waarbij onderwijs (en kinderopvang), welzijn, preventie en jeugdhulp lokaal samenwerken. We zetten in op integrale kindcentra en laagdrempelige voorzieningen. Niet voor alle kinderen zijn een goede basis en gelijke kansen vanzelfsprekend. Door armoede, achtergrond, beperkingen of

aandoeningen kunnen zij tegen grenzen aanlopen. Waar mogelijk willen wij deze grenzen slechten.

- Kansengelijkheid raakt verschillende thema's, gemeentelijke en regionale opgaven. Zo draagt Kansengelijkheid bijvoorbeeld bij aan: Het bevorderen van de sociale cohesie, mentaal en lichamelijk welzijn, bevordering van diversiteit en het meedoen. Regio's hebben door het sluiten van het GALA akkoord diverse middelen gealloceerd gekregen die regionaal geoormerkt zijn. Hiermee wordt regionale samenwerking flink gestimuleerd. Het is dus als regio zaak om de juiste aanpak op te stellen die van meerwaarde is voor alle lokale aanpakken. Dat maatregelen, beleid en initiatieven worden genomen om ervoor te zorgen dat iedereen, ongeacht zijn of haar achtergrond, dezelfde kansen krijgt in de maatschappij. Dit kan op verschillende gebieden relevant zijn, zoals onderwijs, werk, gezondheidszorg, en huisvesting,

HET VERSTERKEN VAN BESTAANSZEKERHEID

Een integrale benadering van preventie is nodig, met aandacht voor achterliggende factoren die invloed hebben op gezondheid, zo ook bestaanszekerheid. Artikel 25 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens formuleert dit als volgt: 'Een ieder heeft recht op een levensstandaard die hoog genoeg is voor de gezondheid en het welzijn van zichzelf en zijn gezin, waaronder inbegrepen voeding, kleding, huisvesting en geneeskundige verzorging en de noodzakelijke sociale diensten, alsmede het recht op voorziening in geval van werkloosheid, ziekte, invaliditeit, overlijden van de echtgenoot, ouderdom of een ander gemis aan bestaansmiddelen'. Deze invulling van Bestaanszekerheid vormt een belangrijk aspect van de menselijke waardigheid. Als gemeente zetten wij ons in om de bestaanszekerheid van onze inwoners te vergroten.

Dit doen wij mede via de vraagsignalering schulden. Daar mensen die een achterstand hebben wij huur, gas, water en licht sneller in beeld te krijgen. We hebben in onze gemeente de papierwinkel als laagdrempelige voorziening om mensen te ondersteunen met financiële vragen.

We hebben een jeugd en volwassenfonds, energiearmoede fonds en tal van andere potjes en fondsen waar mensen een beroep op kunnen doen. Met de sociale partners geven wij hier aandacht aan. Denk aan 'appeltje voor de dorst'.

- Het Zorg- en Veiligheidshuis (HECHT) brengt professionals uit de domeinen zorg, veiligheid en van gemeenten bij elkaar. Er is in ons land een kleine groep kwetsbare mensen met (ernstig) risicogedrag en een opeenstapeling van problemen. Het Zorg- en Veiligheidshuis geeft advies en draagt oplossingen aan voor gecoördineerde actie. Afhankelijk van de situatie. Hierbij richt het meldpunt zich met name op de procesregie om zo afstemming en overzicht te houden over het geheel.
- De GHOR (geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio) . De GHOR is een van de 'hulpverleningskolommen' van de rampenbestrijding, naast brandweer, politie en gemeente¹. De GHOR leidt en coördineert de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises². De GHOR werkt samen met gemeenten, brandweer, politie, defensie en maakt afspraken met zorginstellingen³.
- RAV (regionale ambulance vervoer) De ruim 300 medewerkers leveren allemaal een bijdrage aan het verlenen van goede ambulancezorg in de regio Hollands Midden. Dit doen zij vanuit de standplaatsen Leiden, Alphen aan den Rijn en Gouda.

HET VERGROTEN VAN KANSENGELIJKHEID

Wij geloven als Kaag en Braassem in een inclusieve samenleving. Wij bevorderen dit dan ook actief. Een samenleving waarin iedereen welkom is, iedereen (naar vermogen) kan meedoen en iedereen erbij hoort. Het grootste deel van onze inwoners heeft geen ondersteuning nodig om mee te doen in de samenleving, om sociale contacten te

onderhouden, bij het wonen of werken. Soms hebben inwoners wel (tijdelijk) hulp of ondersteuning nodig. In veel gevallen doen zij dan een beroep op familie en vrienden. Soms is ondersteuning door een professional nodig. Deze ondersteuning moet snel, laagdrempelig en dichtbij geboden worden. Zo licht en kort als mogelijk en zo zwaar en lang als nodig. We hebben hierbij ook oog voor mensen met verward gedrag en mensen die hulp nodig hebben, maar dat niet inzien of geen hulp willen aanvaarden, én voor hun omgeving. We realiseren ons immers dat overlast gevend gedrag ook van invloed is op het welzijn van de familie, vrienden en burens van de kwetsbare inwoner en op het veiligheidsgevoel in de buurt.

De gemeenten in Holland Rijnland werken nauw samen om de kansengelijkheid van hun inwoners te vergroten of het nu gaat om het aanpakken van laaggeletterdheid of het bieden van jeugdzorg.

- Voor de specialistische jeugdhulp werken we samen met de andere gemeenten binnen de Serviceorganisatie Zorg (SOZ) Holland Rijnland. Hiermee realiseren we een schaalvoordeel en zijn we beter in staat om een kwalitatief en kwantitatief dekkend netwerk aan jeugdzorg te realiseren. Daarbij gaan we er ook vanuit dat gezamenlijk optrekken leidt tot meer betaalbare jeugdzorg o.a. vanwege efficiencyvoordelen
- We zien lokaal en regionaal de kosten voor jeugdzorg toenemen, terwijl de inkomsten vanuit het Rijk afnemen. Vanuit Holland Rijnland voeren we een lobby richting het Rijk en de VNG voor een realistisch budget voor de jeugdzorg.
- Vanuit de regio voeren we onderhandelingen over de afbouw van de gesloten jeugdhulp en de financiële consequenties daarvan. Dit doet een vertegenwoordiging vanuit de regio voor alle gemeenten binnen de regio
- Vanuit de regio worden gesprekken gevoerd over de invoering van het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming, zodat we daar minder capaciteit vanuit individuele gemeenten op moeten zetten. Ditzelfde geldt voor de caseloadverlaging van de jeugdbescherming. Zo hebben we gezamenlijk één duidelijke stem mét daarbij meer gewicht omdat we gezamenlijk als regio optrekken. Daarnaast vergroot dit de efficiency.

7. Veilig Kaag en Braassem

Kaag en Braassem is een gemeente waar onze inwoners veilig kunnen wonen, weerbaar zijn en omzien naar elkaar. We volgen en investeren in veiligheidsontwikkelingen en streven naar een duurzame en effectieve samenwerking met onze partners. Waar mogelijk betrekken we onze inwoners en ondernemers en investeren we in lokale betrokkenheid. Veiligheid staat niet op zichzelf, maar maakt deel uit van een breder beleidsveld. We zijn ons bewust van de verschillende beleidsmatige raakvlakken en zoeken de verbinding.

VERBINDING ZORG EN VEILIGHEID

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor een groot aantal kerntaken op het gebied van jeugd, zorg en participatie. Deze ontwikkelingen zetten verder door en nieuwe verantwoordelijkheden zijn naar de gemeenten gekomen zoals de Wet verplichte GGZ. De afgelopen jaren zien we een toename van personen met verward gedrag, woonoverlast en casuïstiek op het gebied van zorg en welzijn. Het gaat hier vaak om een combinatie van problemen waarbij inzet en samenwerking van verschillende partners nodig is. Daarnaast zien we bij deze casuïstiek dat het impact heeft op de (woon)omgeving en voor gevoelens van onveiligheid kan zorgen. Integrale samenwerking, het bieden van passende zorg of ondersteuning maar soms ook het treffen van bestuurlijke maatregelen kan escalatie voorkomen of beperken.

- Het Zorg- en Veiligheidshuis Hollands Midden levert een belangrijke bijdrage aan de integrale veiligheid van onze regio. Het Zorg- en Veiligheidshuis brengt partners uit de zorgketen, de strafrechtketen en gemeenten bij elkaar in casuïstiek waarin partners samen moeten werken om een verschil te kunnen maken. Het gaat om casuïstiek waarin sprake is van multicomplexe ketenoverstijgende vraagstukken, vaak met een veiligheidscomponent. Het Zorg- en Veiligheidshuis brengt op maat partners bij elkaar, afhankelijk van het vraagstuk in de casus. Ook specifieke doelgroepen kunnen worden besproken in een overleg georganiseerd door het Zorg- en Veiligheidshuis. Het gaat dan bijvoorbeeld om: re-integratie van (ex-)gedetineerden, personen met een hoog veiligheidsrisico, radicalisering en extremisme.

AANPAK ONDERMIJNING

Ondermijning is een onderwerp dat de afgelopen jaren steeds meer urgentie heeft gekregen zowel landelijk, regionaal als op lokaal niveau. Bij georganiseerde ondermijnende criminaliteit is er sprake van verwevenheid tussen de onderwereld en bovenwereld: legale structuren worden gebruikt voor illegale activiteiten. Ondermijnende criminaliteit is niet altijd zichtbaar, maar heeft wel zichtbare gevolgen voor onze bewoners. Denk daarbij aan verloedering op straat en verwaarlozing van panden. Mensenhandel, drugshandel, fraude en afpersing zijn vaak niet zichtbaar, maar wel voelbaar in de maatschappij. Gemeenten hebben de afgelopen jaren steeds meer mogelijkheden gekregen om op lokaal niveau bestuursrechtelijk te handhaven en om de Wet Bibob toe te passen. Gezien de geografische ligging van Kaag en Braassem in combinatie met een uitgestrekt landelijke (buiten)gebied, een diversiteit aan kwetsbare sectoren en branches en andere gelegenheidsstructuren maakt dat er risico's zijn voor ondermijnende activiteiten. Contact met slachtoffers van ondermijning leveren geregeld schrijnende verhalen op.

- Het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) Den Haag faciliteert, ondersteunt en verbindt overheidsinstanties in de regio Den Haag bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Met als doel: een sterke overheid en een weerbare maatschappij. Het RIEC is een samenwerkingsverband van 27 gemeenten in de regio Den Haag en partners zoals de politie, het Openbaar Ministerie (OM) en de Belastingdienst. Het RIEC biedt als netwerkorganisatie een platform voor informatiedeling tussen deelnemende partners onder het RIEC-convenant, analyseert informatie en doet verdiepend onderzoek. Daarnaast ondersteunt het RIEC als expert

in de integrale en bestuurlijke aanpak van ondermijnende criminaliteit, de partners bij het aanpakken en voorkomen van ondermijnende criminaliteit. Ook levert het RIEC bestuurlijke, juridische en inhoudelijke expertise over verschillende thema's om partners te ondersteunen bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit.

- Vanuit de provincie Zuid-Holland zijn weerbaarheidsgelden voor kleine gemeenten beschikbaar gesteld. Deze weerbaarheidsgelden zijn bedoeld voor het versterken van interne processen en de persoonlijke weerbaarheid van politieke ambtsdragers en ambtenaren. Dit betreft vier ton dat over vier jaarschijven besteed kan worden; de eerste initiatieven kunnen vanaf dit jaar worden ondernomen, doorlopend tot en met 2026. De gemeente Kaag en Braassem heeft interesse in de financiering van activiteiten op dit vlak. In het bijzonder ondersteuning in het opstellen van een protocol werkprocessen van de bestuurlijke integriteit en het ontvangen van een e-learning m.b.t. het versterken van persoonlijke weerbaarheid ambtsdragers en ambtenaren. Een vervolgbijeenkomst zal op korte termijn worden ingepland om de initiatieven nader te bespreken.

DIGITALE VEILIGHEID

Hoewel de geregistreerde criminaliteit in Nederland al enige jaren afneemt, zijn er andere (minder zichtbare) vormen die toenemen. Digitale criminaliteit is hier een voorbeeld van. Als gemeente hebben we een verantwoordelijkheid voor een veilige samenleving. En omdat de samenleving zich in toenemende mate online afspeelt strekt deze verantwoordelijkheid zich uit tot de veiligheid van de samenleving bij het optreden bij digitale incidenten en het voorkomen en bestrijden van cybercriminaliteit. Naast dat inwoners in eerste instantie een eigen verantwoordelijkheid hebben voor hun digitale veiligheid hebben we als gemeente een belangrijke rol om te voorkomen dat inwoners, bedrijven, voorzieningen én de gemeente zelf, slachtoffer worden van cybercrime en/of digitale ontwijking. Uit de Veiligheidsmonitor blijkt dat slachtofferschap van online criminaliteit in onze gemeente iets hoger ligt dan het landelijk gemiddelde. Dit vraagt dan ook om investering en aandacht voor dit thema.

- Digitale afhankelijkheid is door de VRHM benoemd als een van de aanjagers in ons Regionaal Risicoprofiel. De Veiligheidsregio heeft een belangrijke rol in de gevolgbestrijding en advisering bij digitale verstoring.

VEILIGHEIDSASPECTEN DOOR VERANDERENDE MAATSCHAPPIJ

De afgelopen periode kenmerkt zich door een aantal ontwikkelingen die invloed hebben op onze maatschappij: denk aan de asielcrisis, de effecten van de oorlog in Oekraïne, boerenprotesten, corona, complotdenkers en het geluid van krapte op de woningmarkt. We zien hierin landelijk een groeiende afstand tussen inwoners onderling, tussen inwoners en het bestuur en een afname van het vertrouwen in de overheid. Door de toename van desinformatie waarbij er (opzettelijk) onware of onnauwkeurige informatie wordt verspreid zien we maatschappelijke onrust ontstaan. Het uiten van maatschappelijk ongenoegen is niet nieuw. Sterker nog, tegenspraak, het uiten van ongenoegen en het recht om te demonstreren zijn voorwaarden voor een democratie. Recentelijk leidden zulke uitingen echter tot onveilige situaties voor andere inwoners of worden de grenzen van de rechtsstaat overschreden en worden er strafbare feiten gepleegd.

- De Veiligheidsregio Hollands Midden is onze partner bij ontwikkelingen en crisissituaties die onze maatschappij direct raken zoals bij de opvang van Asielzoekers, dijkdoorbraken, klimaatverandering en crisissituaties zoals de uitbraak van de coronapandemie. De Veiligheidsregio voert bijvoorbeeld nu een onderzoek uit naar hoogwater, als gevolg van klimaatverandering. Deze onderzoeken en stresstesten zijn uitgevoerd en de ontwikkelingen blijven we volgen. Het Regionaal Beleidsplan vormt de beleidsagenda voor de veiligheidsregio en haar partners en in het Regionaal Risicoprofiel van de VRHM wordt inzicht gegeven in de risico's die binnen de Veiligheidsregio bestaan. Daarnaast is de VRHM een belangrijke partner

als het gaat om omgevingsveiligheid en de risicogerichte advisering bij ruimtelijke ontwikkeling.

- Daarbij heeft burgemeester Astrid Heijstee-Bolt in het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden 'Multidisciplinaire crisisbeheersing' in haar portefeuille.

TOEZICHT EN HANDHAVING

Toezicht en handhaving is een belangrijke schakel binnen de diverse veiligheidsthema's. Zeker in relatie tot de aanpak van ondermijning maar ook rondom zorg en veiligheid.

Toezicht en handhaving op het gebied van malafide bedrijvigheid, huisvesting arbeidsmigranten, adresfraude, woonoverlast en overlastgevende locaties zijn hier enkele voorbeelden van. De afgelopen jaren zien we een verschuiving in het taakveld van toezicht door thema's zoals corona of de vluchtelingen. Dit vraagt dan ook om lokaal maatwerk. De samenwerking met de politie, maar ook partners zoals de Omgevingsdienst West-Holland en jeugdwerk is hierin essentieel.

- In voorkomende gevallen is er afstemming tussen gemeente en omgevingsdienst, omdat toezicht bij bedrijven vaak meerdere soorten wetgeving omvat, waarbij zowel de gemeente als de omgevingsdienst een taak heeft. Een voorbeeld daarvan is ondermijning, soms wordt er een gezamenlijke controle uitgevoerd bij een bedrijf waar het vermoeden is van ondermijning en overtreding van milieuwetgeving.

8. Bijlage: Analyse Verbonden partijen Kaag en Braassem

Oktober 2023

De gemeenteraad heeft in haar Raadsakkoord 2022 -2026 opgeroepen om een analyse van de verbonden partijen. Om de gemeenteraad te helpen op de hoogte te zijn van ontwikkelingen binnen de verbonden partijen, hebben we deze analyse opgesteld. Tijdens de Context en Kaders-avond van 20 maart – in het teken van het hoofdstuk Regionale Samenwerking uit het CUP – heeft het college meer precieze kaders voor deze actie bij de gemeenteraad opgehaald. De interpretatie van het college was om dit binnen de huidige ambtelijke bezetting te doen – geen uitvoerige analyse door extern bureau – want er zijn immers geen middelen voor beschikbaar. Dit heeft geresulteerd in deze analyse van de 6 Gemeenschappelijke Regelingen waar Kaag en Braassem aan deelneemt. Dit zijn immers de samenwerkingsverbanden waar het meest wordt gewerkt aan complexe of strategische dossiers en waar voor de gemeente strategisch bepaald kan worden welke doelen we met deze regionale samenwerking kunnen bereiken.

Om de gemeenteraad te helpen meer te sturen hebben we in deze notitie geprobeerd vooruit te kijken en niet beleidsinhoudelijk te rapporteren over het afgelopen jaar, dat gebeurt immers al in de jaarrekening. Daarom gaan we per gemeenschappelijke regeling in een overzicht op hoofdlijnen in op ontwikkelingen die de komende tijd gaan spelen. Het overzicht bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Wettelijke en niet wettelijke taken
2. Actuele ontwikkelingen
3. Bestuurlijke positionering
4. Nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regeling en aanpassing van de regeling

Inhoudsopgave:

1. Omgevingsdienst West-Holland
2. Veiligheidsregio Hollands Midden
3. Holland Rijnland
4. Hecht
5. Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland
6. Bedrijfsvoeringsorganisatie Rijn en Braassem

1. Omgevingsdienst West-Holland

Coördinator: Margot Radema

Omgevingsdienst
West-Holland

2.1 Wettelijke en niet wettelijke taken:

De Omgevingsdienst West-Holland draagt bij aan het bewaken en verbeteren van de kwaliteit en veiligheid van de leefomgeving in Holland Rijnland. Ze werken in opdracht van 12 gemeenten en de provincie Zuid-Holland. Ze voeren in mandaat alle milieutaken voor de gemeente uit. Dit betreft voornamelijk wettelijke taken. Ze nemen milieubeschikkingen namens gemeenten, zien toe op naleving van milieuwetgeving, geven milieuvan advies aan gemeenten en informeren inwoners en bedrijven op het gebied van milieu. Ze voeren periodieke en proactieve controles uit en behandelen ook klachten, bijvoorbeeld over geluid, geur of licht. Ook behandelt de omgevingsdienst (asbest)sloopmeldingen.

De omgevingsdienst adviseert over milieuaspecten bij ruimtelijke planvorming en is actief op het brede terrein van veiligheid, gezondheid en duurzaamheid. Hierbij gaat het om onderwerpen zoals bodem- en luchtverontreiniging, geluidhinder, gevaarlijke stoffen, natuur, omgevingsveiligheid en energie- en waterbesparing. Ook adviseren ze over Schiphol en vervullen de hiervoor de secretarisfunctie van het cluster zuidwest.

1.2 Actuele ontwikkelingen

De omgevingsdienst stelt elk jaar een werkplan op, gebaseerd op de begroting van de dienst. Hierbij zijn de werkzaamheden onderverdeeld in de programma's: Milieu, Bodem, Omgevingsadvies, Duurzaamheid en Bouwen.

De invoering van de Omgevingswet heeft gevolgen voor de samenwerking met de omgevingsdienst. Deze moet intensiever, aangezien meer milieueisen in het omgevingsplan worden opgenomen. Ook worden de termijnen van vergunningverlening korter, waardoor advisering in een korter tijdsbestek moet plaatsvinden. De voorbereidingen hiervoor zijn al geruime tijd in volle gang. De omgevingsdienst is betrokken bij het opstellen van het Omgevingsplan. Met de invoering van de Omgevingswet gaan er bodemtaken over van de Provincie Zuid-Holland naar de gemeenten. Deze verschuiving is verwerkt in de begroting 2024.

Het grootste deel van de begroting bestaat uit personele kosten. De loonkosten stijgen, zodat ook de kosten van de omgevingsdienst stijgen. De tarieven worden elk jaar geïndexeerd, conform de Financiële kaderstellingen gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden.

1.3 Bestuurlijke positionering

Er zijn twee wethouders lid van het AB, in deze bestuursperiode nemen we geen zitting in het DB.

Bij de Omgevingsdienst zijn 12 gemeenten en de provincie Zuid-Holland aangesloten. De taken die de Omgevingsdienst uitvoert zijn op de gemeente afgestemd en elke gemeente heeft een eigen werkplan. De werkzaamheden voor de gemeente Nieuwkoop zijn ongeveer gelijk aan de werkzaamheden voor Kaag en Braassem, aangezien de aard van de gemeente en de omvang van het bedrijvenbestand vergelijkbaar is. De gemeente Alphen aan de Rijn maakt deel uit van de Omgevingsdienst Midden-Holland.

1.4 Nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regeling en aanpassing van de regeling

De gemeenschappelijke regeling van de omgevingsdienst wordt voor 1 juli 2024 aangepast aan de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen. De verwachting is dat de voorgestelde wijzigingen nog in december 2023 in de gemeenteraad komen.

2. Veiligheidsregio Hollands Midden

Coördinator: Sigrid Kunnen

2.1 Wettelijke en niet wettelijke taken:

De Veiligheidsregio wil door samenwerking met en tussen diverse partners de veiligheid en het gevoel van veiligheid vergroten. Op grond van de gemeenschappelijke regeling heeft de veiligheidsregio de volgende taken en bevoegdheden:

- Het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises;
- Het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen, en crises;
- Het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over brandweerzorg;
- Het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing;
- Het instellen en in stand houden van een brandweer;
- Het instellen en in stand houden van een GHOR;
- Het voorzien in de meldkamerfunctie;
- Het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel;
- Het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisatie die betrokken zijn de hierboven genoemde taken.

Het partnerschap van de VRHM was duidelijk merkbaar met de coördinatie tijdens de Coronacrisis en daarna het huisvesten van de vluchtelingen uit de Oekraïne. Nu is de VRHM nog druk met de ondersteuning en coördinatie van de opvang van asielzoekers.

2.2 Actuele ontwikkelingen

- Voor de zomer is de programmabegroting behandeld in de gemeenteraad. Komend voorjaar is dat weer.
- Eind vorig jaar is het Regionaal Risicoprofiel 2023-2026 opgesteld. Dit geeft inzicht in de veiligheidsrisico's van Hollands Midden.
- In aanloop naar de invoering van de omgevingswet is de VRHM ook betrokken als partner.
- Recent is het ontwerp Regionaal Beleidsplan 2024-2027 van de Veiligheidsregio aangeboden aan de gemeente. Deze komt in januari/februari 2024 in de gemeenteraad.

2.3 Bestuurlijke positionering

De 18 burgemeesters uit de regio Hollands Midden vormen samen het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden. Het Algemeen Bestuur stelt de hoofdlijnen voor het te voeren beleid en de financiële kaders vast, na overleg met de gemeenteraden.

Burgemeester Astrid Heijstee-Bolt is tevens lid van het Dagelijks Bestuur en heeft daar de portefeuille Multidisciplinaire crisisbeheersing.

2.4 Nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regeling en aanpassing van de regeling

De gemeenschappelijke regeling van de VRHM wordt voor 1 juli 2024 aangepast aan de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen.

Commentaar [LL1]: Is er al meer te melden?

3. Holland Rijnland

Coördinator: Luuk Loupias

3.1 Wettelijke en niet wettelijke taken:

Binnen Holland Rijnland werken we samen om de kwaliteit van wonen, werken, leren en leven van inwoners, ondernemers en instellingen te verbeteren. Holland Rijnland profileert zich als vooral als netwerkpartij van de 13 aangesloten gemeenten die zich sterk maakt voor beleidsmatige, lobby- en faciliterende werkzaamheden. De afgelopen periode is gewerkt aan diverse strategische documenten, Regionale Energiestrategie, Regionale Strategie Mobiliteit en de Regionale Omgevingsagenda. Met het vaststellen van het Werkprogramma Holland Rijnland 2022 – 2026 zetten we als regio de stap van 'strategie' richting 'uitvoering'.

In het Werkprogramma worden een aantal gebiedsgerichte aanpakken, omdat verschillende gebieden in onze regio verschillende uitdagingen kennen die vragen om een integrale benadering. Vraagstukken in het Groene Hart verschillen van vraagstukken in de Duin- en Bollenstreek. In de Stedelijke As hebben vraagstukken weer een ander karakter. Wat de opgaven gemeen hebben, is dat ze vragen om bovengemeentelijke samenwerking. Voor elk gebied wordt gewerkt aan investeringsprojecten die bijdragen aan de brede welvaart van onze regio en waarmee we onze ambities koppelen aan externe gelden vanuit provincie of Rijk. Dit moet leiden tot een gezamenlijke Regionale Investeringsagenda (RIA), waarover de raad tijdens de C&K van 27 september 2023 is geïnformeerd. De RIA zal naar verwachting in de periode januari – maart 2024 ter zienswijze worden voorgelegd aan de gemeenteraden.

Naast gebiedsgericht werkt Holland Rijnland binnen de thema's: groen en blauw, energie, maatschappij, ruimte, mobiliteit, wonen en economie. Daarnaast vervult Holland Rijnland ook diverse faciliterende (soms wettelijke) taken. Denk aan de Regiotaxi, het Regionaal Bureau Leerrecht en op het gebied van wonen worden een aantal diensten in Holland Rijnland verband ingevuld, zoals de contingenten- en urgentieregelingen. Hierdoor kunnen woningzoekenden met een urgentie of spoedzoekers voorrang krijgen op het woningaanbod, deze situaties worden door commissies (van Holland Rijnland) beoordeeld. Holland Rijnland zorgt daarnaast voor goede afspraken met de provincie over het openbaar vervoerspakket (de OV-concessie) en werkt aan een kantorenmonitor op. Ook de ontwikkelingen rondom het Schipholdossier en de ruimtelijke implicaties daarvan wordt door Holland Rijnland op de voet gevolgd – en indien nodig – wordt daarop geacteerd, zoals in NOVEX Schiphol.

Als organisatie beheert Holland Rijnland ook een aantal fondsen en subsidies, waarvan de dertien gemeenten al veelvuldig gebruik hebben gemaakt.

3.2 Actuele ontwikkelingen

Holland Rijnland heeft sinds het vaststellen van de Regionale Omgevingsagenda (ROA) in 2021 de stap gemaakt naar een integrale benadering van regionale ruimtelijke keuzes vast over toekomstige nieuwbouw, werklocaties, groen, water en energie. Deze integrale benadering maakt dat bij invoer Omgevingswet – hoewel Holland Rijnland niet directe gevolgen hiervan ervaart – het regionale raamwerk, ook voor onze Omgevingsvisie, staat. Dit kader kunnen we ook gebruiken bij contact met bijvoorbeeld Noord-Hollandse gemeenten of binnen het NOVEX Groene Hart traject.

Aangezien we in Holland Rijnland samenwerken aan de ruimtelijke keuzes en onze ruimtelijke ambities, maakt het Holland Rijnland ook de partij waar een beroep op wordt gedaan bij nieuwe – of urgenter wordende – ruimtelijke opgaven. Denk hierbij aan de opvang

voor statushouders, maar ook de problemen rondom onze netcongestie. Daarnaast volgt Holland Rijnland het NOVEX Schiphol programma ook op de voet, omdat keuzes die binnen dit traject worden gemaakt ook ruimtelijke implicaties hebben voor onze regio. Ten slotte dienen we ook als Holland Rijnland regio onze inbreng in op de Ruimtelijke puzzel waar provincie Zuid-Holland aan werkt in opdracht van het Rijk.

3.3 Bestuurlijke positie

In Holland Rijnland werken we samen met dertien gemeenten. We zijn als subregio Rijn- en Veenstreek (Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop en Kaag en Braassem) goed op elkaar ingespeeld en we stemmen regelmatig met elkaar af voorafgaand aan een bestuurlijk overleg. Zo actualiseren we de ons Rijn- en Veenstreek stuk tot een nieuw integraal position paper Rijn- en Veenstreek. Dit zal in Q4 2023 gereed zijn.

Daarnaast werken we in Holland Rijnland sinds het vaststellen van het Werkprogramma ook gebiedsgericht aan een integrale aanpak voor het Groene Hart. Hierbinnen hebben we hierin ook goed contact, naast Rijn- en Veenstreek, met Zoeterwoude, Leiderdorp en Teylingen.

3.4 Nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regeling en aanpassing van de regeling

De gemeenschappelijke regeling van Holland Rijnland wordt voor 1 juli 2024 aangepast aan de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen. We worden hierover verder geïnformeerd tijdens de AB vergadering van 25 oktober 2023.

4. Hecht

Coördinatoren: Floor van den Berg en Marike Jehee

4.1 Wettelijke en niet wettelijke taken:

De Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden Hecht bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en het welbevinden van de burgers in de regio Hollands Midden. Daarnaast probeert Hecht de effecten van gezondheidsbedreigingen te beperken en bij te dragen aan langer gezond leven in de regio. Als we over Hecht spreken dan hebben we het vaak over de GGD en regionale dienst Hecht is zoveel meer dan dat. Hecht bestaat uit de volgende onderdelen de RAV (regionale ambulance voorziening), GHOR (geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio), Zorg en Veiligheid en de GGD (geestelijke gezondheidsdienst).

De regionale dienst Hecht voert op dit moment alleen de wettelijke taken uit in onze gemeente. Via de Driemaster kunnen er niet wettelijke taken ingekocht worden ondersteunend aan de doelstellingen van het programma Welzijn en Preventie.

4.2 Actuele ontwikkelingen

De Begrotingswijziging 2023 ligt voor aan de raad. Hecht vraagt extra middelen aan gemeenten om het tekort in de begroting op te vangen. Dit tekort is met name ontstaan door CAO verhoging. Er is bijna in alle sectoren sprake van een CAO verhoging. De vraag is in hoeverre de gemeente aan deze kostenstijging(en) mee wil of kan betalen. Vanaf 2024 is er door het AB gekozen om van twee naar één bestuursrapportage per jaar te gaan. Dit maakt dat we als gemeente in het najaar pas een goed beeld hebben van hoe het met Hecht gaat. Het kan een risico zijn dat we niet tijdig bij kunnen sturen. In het AB zijn hiervoor mogelijke maatregelen besproken.

Financiën en organisatie:

- In mei is er een zienswijze afgegeven op de begroting 2024.
- De FKGR heeft Hecht in 2023 onvoldoende gecompenseerd om de loonstijging en de inflatiekosten op te kunnen vangen. Dit maakt dat Hecht niet uitkomt met de huidige begroting en er in 2023 een begrotingswijziging voorligt. Dit kan ook gevolgen hebben voor 2024, als Hecht niet in staat is tijdig maatregelen te nemen om dit af te wenden.
- Op 21 september is de raad geïnformeerd over de begrotingswijziging die voorligt. In november 2023 dient de gemeenteraad hierover een zienswijze af te geven.
- Zoals de naam van het programma zegt, loopt Hecht 2024 af in 2024. Gemeente hebben in Hecht geïnvesteerd om een meer data gedreven, wendbare, flexibele en toekomst bestendig organisatie te maken. Op 25 september 2023 is hierover een presentatie gegeven in de raad. De directeur van Hecht schetste een positief beeld en vertelde dat de inspanningen om de interne organisatie te verbeteren door blijven lopen. De kritische vraag is of deze inspanningen inderdaad voldoende zijn en of de begrote opbrengsten inderdaad worden behaald.

Omgevingswet

Wij denken dat de Omgevingswet overwegend positieve gevolgen gaat hebben. Er wordt meer verbinding gelegd tussen de beleidsterreinen. Hecht zet in en adviseert op verschillende thema's waarbij een integrale samenwerking en een brede aanpak (domein-overstijgend) zeer wenselijk is. De Omgevingswet biedt meer mogelijkheden om het gesprek breed te voeren en meer gezondheidswinst te behalen. Denk hierbij aan de thema's gezondheid en armoede. De vraag blijft echter wel: wat willen we door de Hecht laten doen en wat organiseren we lokaal.

We verwachten van Hecht dat zij met hun reeds bestaande adviserende taken en inzet aansluiten op de Omgevingsvisie. Zoals wij verwachten van een wendbare, flexibele en data-gedreven organisatie. Géén extra taken, inzet en dus ook geen extra middelen om dit te doen.

4.3 Bestuurlijke positie?

Wij zijn samen de Hecht met 17 andere gemeenten in de regio Hollands Midden. Dit betekent dat onze directe invloed niet groot is. Als Kaag en Braassem zijn we een regiegemeente en zijn we gewend om te werken met subsidieopdrachten. Deze manier van denken en werken sluit niet altijd aan bij de andere gemeenten en dus de Hecht.

Wel zijn wij als een van de kleinere gemeenten goed vertegenwoordigd binnen Hecht. Naast de betrokkenheid van beleidsmedewerkers en de financiële consultant wordt de gemeentesecretaris intensiever betrokken bij de Hecht en zit wethouder Van Duin in de BAC Publieke gezondheid en in het AB.

In de regio kijken meer gemeenten zoals Katwijk, Leiderdorp en de Duin- en Bollenstreek met dezelfde kritische financiële blik naar de Hecht als Kaag en Braassem. Maar wij zijn de enige die echt de regie-op-resultaat voor ogen heeft, waarbij de professional inhoudelijk aanzet is. Je ziet wel dat omliggende gemeenten steeds meer bewegen naar een regiegemeente. Je ziet ook dat gemeenten zich groeperen in subregio's waar afstemming mee is. Hierdoor kan de uitkomst soms anders uitvallen. De grote gemene deler is dat alle gemeenten een professionele, sterke en vooral ook efficiënte Hecht willen.

4.4 Nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regeling en aanpassing van de regeling

Vooruitlopend op andere regionale diensten is Hecht aan de slag gegaan met de aanpassingen van de GR. De voorgestelde wijzigingen zijn vlak voor de zomer van 2023 al ter zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraden. Dit traject loopt en zal richting eind 2023 afgerond zijn.

5. Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland

Coördinator: Judith van der Zwaan

5.1 Wettelijke en niet wettelijke taken:

Als gemeente moeten wij zorg dragen voor een kwantitatief en kwalitatief toereikend aanbod aan jeugdzorg (artikel 2.6 Jeugdwet). De SOZ voert de inkoop van, contractmanagement op en bekostiging van deze jeugdzorg, daar waar het gaat om specialistische jeugdzorg, uit voor onze gemeente en de andere gemeenten binnen de regio Holland Rijnland.

Inkoop en contractmanagement zijn specifieke expertises. Om dit zo efficiënt en effectief mogelijk te beleggen, is in 2014 besloten voor de inrichting van de TWO binnen Holland Rijnland en vervolgens voor de doorontwikkeling hiervan door de inrichting van de SOZ.

5.2 Actuele ontwikkelingen

Er spelen meerdere ontwikkelingen binnen de SOZ / in verband met de SOZ. Dit zijn de volgende ontwikkelingen:

- De gemeenschappelijke regeling SOZ wordt gewijzigd vanwege de wijziging van de Wgr en de toetreding van Voorschoten tot de SOZ.
- Er is een regionale projectaanpak om te komen tot verkorten van de wachtlijsten binnen de regio en om de kosten van jeugdzorg te verlagen (sluitende begroting SOZ). De SOZ heeft hierin een adviserende rol.
- De kosten voor de jeugdzorg blijven onverminderd hoog. De begroting van de SOZ staat daarom onder druk. We zien lokaal en regionaal de kosten voor jeugdzorg toenemen, terwijl de inkomsten vanuit het Rijk afnemen. Vanuit Holland Rijnland voeren we een lobby richting het Rijk en de VNG voor een realistisch budget voor de jeugdzorg.

5.3 Bestuurlijke positionering

Binnen de Rijnstreek bereiden wij de regionale bestuurlijke overleggen van de SOZ gezamenlijk voor. In het bestuur van de SOZ zijn alle portefeuillehouders jeugd van de regio Holland Rijnland vertegenwoordigd.

5.4 Nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regeling en aanpassing van de regeling

Met de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) wordt beoogd de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken. De mogelijkheden van volksvertegenwoordigers om de controlerende en kader stellende rol te versterken zijn aangepast en uitgebreid. De gemeenteraad van Kaag en Braassem heeft reeds via een zienswijzeprocedure afgelopen juni ingestemd met de gewijzigde wgr van de SOZ.

6. Bedrijfsvoeringsorganisatie Rijn en Braassem

Coördinator: Jeffrey Clemens

6.1 Wettelijke en niet wettelijke taken:

Waarom werken wij samen met de BVO?

Zoals iedereen weet, is het gebruiken en beheren van ICT-omgeving steeds ingewikkelder en duurder. De doelstelling van de samenwerking met de BVO is als volgt:

“Het doel van deze regeling is het bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige en doelmatige uitvoering van de taken van de gemeenten op het gebied van informatievoorziening, automatisering en andere niet overheidstaken en het daarbij vergaand ontdebellen van ICT functionaliteit, waardoor de gemeenten beter in staat zijn zich te focussen op hun kerntaken”.

De BVO is een uitvoerende organisaties die onder andere de volgende diensten levert:

Wettelijke taken	Niet wettelijke taken
	Architectuur
	Technische Applicatiebeheer
	Leveren en beheren van bedrijfsfunctionaliteiten
	Storage
	Digitale bevoegdheden/Accountbeheer
	Informatieadvies
	Technisch projectleiding
	Accountmanagement
	Changemanagement
	Incidentmanagement
	Fysieke werkplekken
	Printservices
	Virtuele werkplekken
	Telefonie (mobiel en vast)
	Connectiviteitsdiensten
	Informatiebeveiliging
	Infrastructuur en hosting
	Technisch Uitwijk
	Inkoop- en Contractmanagement
	Servicedesk
	Service Integration

6.2 Actuele ontwikkelingen

Er zijn een aantal ontwikkelingen binnen de samenwerking met de BVO:

- Er heeft een begrotingswijziging plaatsgevonden, er wordt meer geld vrijgemaakt voor de service.
- Samen met de gemeente Alphen aan den Rijn en de BVO is er een I-visie gemaakt
- Vodafone wordt Odido.
- Dit jaar een Service Level Agreement (SLA) is opgesteld en ondertekend.

Sterktes:

de BVO heeft veel kennis wat betreft ICT, dit kunnen wij zelf nooit in huis halen. Ook is de service vanuit de BVO goed.

Zwakte:

er is niet altijd een ICT'er in huis (alleen dinsdag en donderdag), hierdoor kunnen vragen op maandag, woensdag en vrijdag lastiger worden opgelost. De Servicedesk is telefonisch goed te bereiken, maar collega's ervaren dit alsnog vaak als lastig.

6.3 Bestuurlijke positionering

De BVO Rijn en Braassem is een krachtenbundeling van gemeenten Alphen aan den Rijn en Kaag en Braassem. Vanuit de gemeente Kaag en Braassem zitten Astrid Heijstee en Nick van Egmond in het bestuur. Vanuit de gemeente Alphen aan den Rijn zitten Liesbeth Spies en Gert van den Ham in het bestuur.

6.4 Nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regeling en aanpassing van de regeling

De gemeenteraad wordt in november of december van 2023 geïnformeerd door de BVO over de Gemeenschappelijke Regeling en aanpassing van de regeling.